

Utlåtande 2017:264 RV (Dnr 106-1037/2017)

Pilotprojekt för sopsugar i innerstaden

Motion (2017:43) av Lars Svärd (M)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Lars Svärd (M) skriver i sin motion till kommunfullmäktige att de ökade avfallsmängderna i Stockholm innebär att vi måste säkerställa en effektiv och hållbar sophantering och efterfrågar därför framtidsorienterade lösningar på utmaningarna, exempelvis sopsugar i större skala på det sätt som finns i andra storstadsmiljöer. Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt Stockholm Vatten och Avfall AB att planera för och genomföra ett pilotprojekt med sopsugar i innerstaden.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Norrmalms stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har vidareremitterat ärendet till dotterbolagen AB Familjebostäder och Stockholm Vatten och Avfall AB. AB Familjebostäder

har återkopplat att de inte har något emot ett pilotprojekt men valt att inte ge något utförligt svar på remissen då den inte berör ansvaret för driften.

Stadsledningskontoret är positivt till systemet med stationära sopsugssystem och anser att dessa är nödvändiga för att hantera hushållsavfallsproblematiken i framtiden. Det kan dock konstateras att anläggandet av stationära sopsugssystem är förenade med höga investeringsutgifter, särskilt i befintliga områden, där det kan vara särskilt problematiskt att finna en plats för etablering av terminal. Stadsledningskontoret konstaterar sammantaget att det innebär stora utmaningar att installera sopsug i befintlig miljö vilket är en trolig förklaring till att detta inte prövats i någon större omfattning.

Exploateringsnämnden anför att Stockholm Vatten och Avfall AB under hösten kommer att ta upp ett ärende till sin styrelse avseende huruvida det ska vara kommunalt huvudmannaskap för sopsugar. Frågan om eventuella lämpliga pilotprojekt för sopsugar i innerstaden kommer att hanteras i det ärendet.

Fastighetsnämnden har i sak inga invändningar mot motionärens förslag att uppdra åt Stockholm Vatten och Avfall AB att planera för, samt genomföra, ett pilotprojekt för sopsugar i innerstaden.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är positiv till förslaget att genomföra ett pilotprojekt för sopsugar i innerstaden. Ett sopsugssystem alstrar mindre trafik än traditionell avfallshantering vilket är positivt för innerstaden där inte minst den tunga trafiken står för stora miljöstörningar genom luftföroreningar och buller.

Stadsbyggnadsnämnden ser generellt och med hänvisning till plan- och bygglagen inget lagligt hinder mot förslaget om sopsugar i Stockholms innerstad.

Trafiknämnden håller med motionären om att en effektiv och hållbar sophantering krävs i en växande stad. När det gäller sopsugssystem för hushållssopor i nybyggda områden torde möjligheterna vara bättre än i redan bebyggda områden, eftersom denna infrastruktur då kan samplaneras med övrig underjordisk infrastruktur såsom vatten, avlopp, dagvattensystem, bredband och så vidare.

Norrmalms stadsdelsnämnd är positiv till förslaget. Viktiga erfarenheter från det befintliga sopsugssystemet i Norra Djurgårdsstaden är dock att informationsbehovet är stort för att möjliggöra den beteendeförändring bland brukarna som krävs för att det inte ska bli stopp och för att systemet ska fungera optimalt. Andra erfarenheter är att ett kommunalt huvudmannaskap för systemet är att föredra samt att systemet bör byggas med så kallad optisk

eftersortering för att mindre yta ska behöva tas i anspråk för nedkast och att systemet därför blir billigare.

Södermalms stadsdelsnämnd är positiv till motionens förslag om att genomföra ett pilotprojekt med sopsugar i innerstaden. Det är bra om Stockholm Vatten och Avfall AB kan utreda förutsättningarna för sopsugar i befintlig innerstadsmiljö. Flera fördelar finns med sopsug såsom minskad risk för lukt och längre tömningsintervall, som i sin tur är miljömässigt positivt.

Östermalms stadsdelsnämnd är positiv till förslaget att genomföra ett pilotprojekt för sopsugar i innerstaden. Viktiga erfarenheter från det befintliga sopsugssystemet i Norra Djurgårdsstaden är dock att informationsbehovet är stort för att möjliggöra den beteendeförändring bland brukarna som krävs för att det inte ska bli stopp och för att systemet ska fungera optimalt.

Stockholms Stadshus AB lyfter fram att de för närvarande utreder frågan om kommunalt ansvar för sopsugar där också frågan om lämpliga pilotprojekt kommer att hanteras. Mot bakgrund av det finner bolaget att kommunfullmäktige inte behöver besluta om att ge Stockholm Vatten och Avfall AB ett särskilt uppdrag om detta.

Mina synpunkter

Jag delar motionärens uppfattning om att det finns en rad miljövinster med sopsugar och ställer mig positiv till att testa sopsugssystem på fler platser i staden, både i befintlig bebyggelse och vid nybyggnation. Ett effektivt och miljömässigt omhändertagande av hushållsavfall är en viktig del i en väl fungerande infrastruktur och en utbyggnad av fler stationära sopsugssystem vore positivt ur såväl arbetsmiljö- som miljömässig synpunkt.

Stockholm växer och förtätas i en allt högre grad och med det blir behovet av att minimera transporter i staden allt mer angelägna. Hanteringen av hushållsavfallet i staden leder till transporter med tunga fordon, vilket genererar problem med exempelvis framkomlighet, buller och luftkvalitet.

I enlighet med EU:s avfallshierarki bör fokus i första hand handla om att minimera uppkomsten av avfall samt att öka källsorteringen, återanvändningen och återvinningen av de restprodukter som trots allt uppkommer. Ett sopsugssystem får inte innebära att utsortering och återvinning i staden minskar.

Det måste samtidigt konstateras att det innebär stora utmaningar att installera sopsugar i befintlig miljö, speciellt i innerstaden. Det är trångt om utrymme under våra gator och en framtida utbyggnad av tunnelbanan kan påverka vilka områden som kan komma ifråga för att utredas.

Stockholm Vatten och Avfall AB utreder för närvarande kommunalt ansvar för sopsugar där frågan om lämpliga pilotprojekt kommer att hanteras. Jag ser därför inget behov av att kommunfullmäktige skulle besluta om att ge Stockholm Vatten och Avfall AB ett särskilt uppdrag om detta.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson och Cecilia Brinck (alla M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2017:43) av Lars Svärd (M) om pilotprojekt för sopsugar i innerstaden bifalls.
2. Därutöver anføres följande.

Vår vision för Stockholm är en modern och hållbar stad med attraktiva urbana miljöer, även när staden växer för framtiden. För att vi ska nå den visionen måste vi finna framtidsorienterade lösningar på utmaningarna såsom ökade avfallsmängder. I nybyggnation tänks sophantering idag in som en naturlig del, ofta genom sopsugar, redan i planeringsstadiet. Exempel på detta finns bland annat i Hammarby Sjöstad och Norra Djurgårdsstaden. Däremot har Stockholm ännu inga exempel på hur sopsugar installerats i större skala i befintlig bebyggelse, trots att det finns goda exempel från andra storstadsmiljöer såsom Bergen, Barcelona och Singapore.

Genom att installera sopsugar i befintlig stadsmiljö kan ytan som tidigare användes till soprum istället användas till bostäder eller lokaler, den tunga trafiken i form av sopbilar skulle minska radikalt, och det blir helt enkelt mindre trafik och en ökad framkomlighet för gående och cyklister.

Om vi menar allvar med att Stockholm ska vara en modern och hållbar stad måste vi överväga att installera sopsugslösningar även i befintlig bebyggelse. Ett sätt att testa denna lösning vore därför att genomföra ett pilotprojekt. Vi ser därför med tillförsikt fram emot en kommande redovisning av Stockholm Vatten och Avfalls analys kring huvudmannaskap för sopsugar, samt eventuella lämpliga pilotprojekt för sopsugar i innerstaden inom ramen för det ärendet.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 29 november 2017

På kommunstyrelsens vägnar:
K A R I N W A N N G Å R D

Katarina Luhr

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Johanna Sjö (alla M) och Björn Ljung (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Lars Svärd (M) skriver i sin motion till kommunfullmäktige att de ökade avfallsmängderna i Stockholm innebär att vi måste säkerställa en effektiv och hållbar sophantering och efterfrågar därför framtidsorienterade lösningar på utmaningarna, exempelvis sopsugar i större skala på det sätt som finns i andra storstadsmiljöer. Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt Stockholm Vatten och Avfall AB att planera för och genomföra ett pilotprojekt med sopsugar i innerstaden.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Norrmalms stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har vidareremitterat ärendet till dotterbolagen AB Familjebostäder och Stockholm Vatten och Avfall AB. AB Familjebostäder har återkopplat att de inte har något emot ett pilotprojekt men valt att inte ge något utförligt svar på remissen då den inte berör ansvaret för driften.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 oktober 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Av Finansborgarrådets förslag till budget för 2018 framgår att Stockholm ska utveckla kretslopp som är resurseffektiva. Det mest miljövänliga sättet att öka hushållningen med material är att förhindra uppkomsten av avfall. Fokus ska därför ligga på EU:s avfallshierarki. Det avfall som uppkommer ska tas om hand på ett resurseffektivt sätt. Möjligheten att återvinna ska förbättras i Stockholm. Återvinningscentralerna ska bli mer tillgängliga och möjligheterna till återbruk ska utökas.

Stockholm Vatten och Avfall AB har i uppdrag att medverka till en effektiv och hållbar avfallshantering och återvinning i staden för att uppnå målet om resurseffektiva kretslopp. Bolaget har i uppdrag att samla in, transportera, återvinna och bortskaffa avfall samt bidra till en effektivare avfallshantering. System för insamling av matavfall i hela staden ska utvecklas både för hushåll och för verksamheter. Bolaget ska vidare uppföra, utveckla och äga infrastrukturen för en optisk sorteringsanläggning för

matavfallsinsamling samt ta fram en handlingsplan för att säkerställa att stadens mål för matavfallsinsamling uppnås.

Stadsledningskontoret delar motionärens uppfattning att det finns en rad miljövinster med sopsugar. Stadsledningskontoret anser att ett effektivt och miljömässigt omhändertagande av hushållsavfallet likväl som övrigt avfall är en viktig del i en fungerande infrastruktur. Stadsledningskontoret anser vidare att utbyggnaden av fler stationära sopsugssystem är positivt både ur arbetsmiljö- och miljömässig synpunkt. I takt med att staden växer och förtäts blir behovet av att minimera transporter i staden av olika slag allt mer angelägna. Hanteringen av hushållsavfallet i staden genererar omfattande transporter med tunga fordon, vilket leder till problem med exempelvis framkomlighet och buller.

Stadsledningskontoret konstaterar därmed att det finns flera fördelar med stationära sopsugssystem, då det krävs färre tunga transporter in i bostadsområden med bättre framkomlighet, trygghet och minskat buller som följd. Det finns flera exempel på stadsutvecklingsprojekt i staden där sopsug planerats och byggts ut redan från början som en del av områdets infrastruktur. Exempel på projekt där det idag byggs ut/planeras för stationära sopsugssystem är Norra Djurgårdsstaden, Annedal och Hagastaden. I dessa områden har staden tagit initiativet till att inrätta sopsugssystem. Genom exploateringsavtalen blir byggaktörerna förpliktigade att ansluta sig till sopsugssystemet, som sedan ägs av en samfällighetsförening.

Kontoret är positivt till systemet med stationära sopsugssystem och anser att dessa är nödvändiga för att hantera hushållsavfallsproblematiken i framtiden. Det kan dock konstateras att anläggandet av stationära sopsugssystem är förenade med höga investeringsutgifter, särskilt i befintliga områden, där det kan vara särskilt problematiskt att finna en plats för etablering av terminal. Även anslutningsgraden kan vara en utmaning då sopsugar planeras in i redan bebyggda områden, vilket också kan få stora ekonomiska konsekvenser om anläggningen inte blir fullt finansierad. I nya områden är det betydligt enklare att styra anslutningsgraden i de fall sopsugar planeras som en förutsättning redan från början. Att i efterhand ställa krav på anslutning, vilket blir fallet i befintlig miljö, innebär väsentligt större utmaningar.

Sammantaget kan konstateras att det innebär stora utmaningar att installera sopsug i befintlig miljö vilket är en trolig förklaring till att detta inte prövats i någon större omfattning. Dock finns det ett antal pilotprojekt, bland annat vid Mariatorget där en stationär sopsug uppförts där papperskorgarna i närområdet är anslutna och där även ett bostadshus, ägt av AB Familjebostäder, har anslutits i efterhand. Anläggningen är dimensionerad för fler fastighetsägare, men nyttjandegraden är i praktiken låg.

Stadsledningskontoret konstaterar vidare att det idag inte ligger inom ramen för Stockholm Vatten och Avfall ABs uppdrag att uppföra och drifta sopsugsanläggningar. Stockholm Vatten och Avfall ABs styrelse har dock i mars 2016 gett bolaget i uppdrag att utreda frågan om huvudmannaskap för sopsugsanläggningar, vilken ännu inte har presenterats.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 12 oktober 2017 följande.

1. Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande till som svar på remissen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Torbjörn Erbe m.fl. (M) och Abit Dundar (L), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Susanne Wicklund (C) och Michaela Hollis (KD) som instämde i reservation från Torbjörn Erbe m.fl. (M) och Abit Dundar (L).

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 oktober 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm Vatten och Avfall kommer under hösten att ta upp ett ärende till sin styrelse avseende huruvida det ska vara kommunalt huvudmannaskap för sopsugar. Frågan om eventuella lämpliga pilotprojekt för sopsugar i innerstaden kommer att hanteras i det ärendet.

Kontoret har i övrigt inget att erinra och föreslår att exploateringsnämnden beslutar att motionen anses besvarad med vad som sägs i detta tjänsteutlåtande.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 september 2017 följande.

Fastighetsnämnden beslutar att godkänna och överlämna fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Henrik Sjölander m.fl. (M), *bilaga 1*.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 1 september 2017 har i huvudsak följande lydelse.

I staden finns det idag sopsugsanläggningar på flera platser inom kommunen. Att transportera avfallet under marken har många fördelar, bland annat minskar antalet tunga fordon intill bostadsområden. Därmed minskar även buller, avgaser samt risken för olyckor. Då systemet är helt tillslutet minskar risken för skadedjur och insekter.

Systemet avger inte oönskad lukt och kan även komma till rätta med viss arbetsmiljöproblematik för de som arbetar med manuell sophämtning.

I förlängningen kan sophämningsanläggningar även ha andra positiva effekter på stadsbilden då ytor som används för förvaring av avfall kan frigöras och användas till alternativa ändamål. Att installera ny infrastruktur för sopsugar inom det befintliga beståndet är dock komplext och kan bli kostsamt för kommun och fastighetsägare. Därför bör sopsugsledningarna med fördel förläggas längs med befintliga ledningsstråk och installeras i samband med investeringar i stadens övriga infrastruktur.

Med ovanstående resonemang i beaktning har fastighetskontoret i sak inga invändningar mot motionärens förslag att uppdra åt Stockholm Vatten och Avfall AB att planera för, samt genomföra, ett pilotprojekt för sopsugar i innerstaden.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 september 2017 följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att tillstyrka motionen.

Särskilt uttalande anfördes av Jonas Naddebo (C) och Lars Jilmstad m.fl. (M), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Ulrika Hoff (KD) som instämde i särskilt uttalande av Jonas Naddebo (C) och Lars Jilmstad m.fl. (M).

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 september 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningen är positiv till förslaget att genomföra ett pilotprojekt för sopsugar i innerstaden. Ett sopsugssystem alstrar mindre trafik än traditionell avfallshantering vilket är positivt för innerstaden där inte minst den tunga trafiken står för stora miljöstörningar genom luftföroreningar och buller.

Ett sopsugssystem tar dessutom mindre markyta i anspråk än traditionell avfallshantering vilket innebär att markytor som idag nyttjas för avfallshantering istället kan tas i anspråk för exempel-vis sociala mötesplatser.

För att göra det lättare att sortera avfallet bör det enligt förvaltningen ske sortering i sopsugen. I ett pågående pilotprojekt i Valla torg, inom EU-projektet GrowSmarter, testar Stockholmshem en yteffektiv sortering där upp till 10 fraktioner i olikfärgade påsar kastas i ett och samma rör med efterföljande optisk sortering.

I samband med nyetableringen av sopsugssystemet i Hammarby sjöstad var det initialt omfattande klagomål på ljudstörningar när avfallsbehållare tömdes. Vid

etablering av fler sopsugssystem i den tätbebyggda innerstaden är det därför väsentligt att noggrant planera var ljudalstrande installationer placeras. Miljöförvaltningen bidrar gärna med kompetens i samband med ett eventuellt genomförande av pilotprojektet.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 oktober 2017 följande.

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Joakim Larsson m.fl. (M), Peter Backlund (L) och Erik Slottnér (KD), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Christina Linderholm (C) som instämde i förslaget från Joakim Larsson m.fl. (M), Peter Backlund (L) och Erik Slottnér (KD).

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 september 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Generellt och med hänvisning till plan- och bygglagen ser stadsbyggnadskontoret inget lagligt hinder mot förslaget om sopsugar i Stockholms innerstad.

Förvaltningen noterar att en underjordisk sopsug i sig inte utgör en lovpliktig åtgärd, utan kräver endast en anmälan, start- och slutbesked. Ändrad användning av befintliga lokaler, uppstickande byggnadsdelar och nya utrymmen där människor kan komma att vistas kan däremot vara lovpliktiga. Förvaltningen föreslår därför att man i framtida projektering för en tidig dialog med bygglovs-avdelningen för att avgöra om specifika åtgärder är lov- eller anmälningspliktiga.

Stockholm Vatten och Avfall AB har informerat stadsbyggnadskontoret att frågan om kommunalt ansvar för sopsugar är planerad att behandlas av bolaget under hösten och att möjliga pilotprojekt för sopsugar i innerstaden hanteras i samband med denna frågeställning.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 oktober 2017 följande.

1. Trafiknämnden överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Trafiknämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Cecilia Brinck m.fl. (M) och Patrik Silverudd (L), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Mikael Valier (KD) som instämde i förslaget från Cecilia Brinck m.fl. (M) och Patrik Silverudd (L).

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 september 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret håller med motionären om att en effektiv och hållbar sophantering krävs i en växande stad. När det gäller sopsugssystem för hushållssopor i nybyggda områden torde möjligheterna vara bättre än i redan bebyggda områden, eftersom denna infrastruktur då kan samplaneras med övrig underjordisk infrastruktur såsom vatten, avlopp, dagvattensystem, bredband osv.

Trafikkontoret genomförde under åren 2010-2011 ett pilotprojekt med sopsug på Mariatorget. Mariatorgets investeringskostnad var relativt hög eftersom sopsugsanläggningen byggdes främst för de offentliga skräpkorgarna, med möjlighet för fler fastighetsägare att ansluta till anläggningen. I dagsläget har endast en fastighetsägare anslutit sig till anläggningen.

När pilotprojektet skulle genomföras var det främst lednings-dragningarna och infrastrukturen under mark som påverkade vilken plats pilotförsöket skulle genomföras på. På många platser fick en sopsugsanläggning helt enkelt inte plats. Den befintliga infrastrukturen under mark kan alltså hindra en mer storskalig utbredning av sopsugssystem i redan befintliga gator.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 september 2017 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 september 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget att genomföra ett pilotprojekt för sopsugar i innerstaden. Under 2016 presenterade Stockholm Vatten och Avfall AB, Fastighetsägarna, Linköpings universitet samt Envac, med stöd från Vinnova, en rapport där de studerat tekniska, ekonomiska och miljömässiga förutsättningar och effekter av en sopsugslösning på Södermalm i Stockholms innerstad. Resultaten från studien visade att värdefull yta i fastigheter kunde frigöras samt att flödet av tung

trafik genom innerstaden skulle minska påtagligt.

En viktig erfarenhet från sopsugslösningen i Norra Djurgårdsstaden är att det lätt kan bli stopp i sopsugen då fel typ av avfall slängs ner. Detta har även varit ett problem för det sopsugssystem för skräp-korgar som finns på Mariatorget. Informationsbehovet är därför stort för att möjliggöra den beteendeförändring bland brukarna som krävs för att systemet ska fungera optimalt.

En annan erfarenhet från systemet i Norra Djurgårdsstaden är att man bör bygga för att avfallsfraktioner ska sorteras i samma nedkast, men i olikfärgade påsar, så kallad optisk eftersortering. Detta medför att ett mindre antal nedkast är nödvändiga då samma nedkast kan användas för flera olika avfallsfraktioner. Färre nedkast medför även att en mindre yta behöver tas i anspråk i gatu- eller kvartersmark för nedkast och att systemet blir mycket billigare.

I Norra Djurgårdsstaden gick detta inte att genomföra eftersom beslut om optisk sortering på kommunal nivå inte fanns. Nu finns det sådana beslut och optisk sortering finns i många svenska kommuner med gott resultat. I Norra Djurgårdsstaden skulle systemet blivit cirka 40 procent billigare om man kunnat sortera i olikfärgade påsar istället för i tre separata sopnedkast.

En annan erfarenhet är att ett sopsugssystem bör ha kommunalt huvudmannaskap. Detta har det inte i Norra Djurgårdsstaden, vilket har lett till mycket diskussioner och arbete kring samfällighetsfrågor.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 september 2017 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen är positiv till motionens förslag om att genomföra ett pilotprojekt med sopsugar i innerstaden. Det är bra om Stockholm Vatten och Avfall AB kan utreda förutsättningarna för sopsugar i befintlig innerstadsmiljö. Flera fördelar finns med sopsug såsom minskad risk för lukt och längre tömningsintervall, som i sin tur är miljömässigt positivt. Samtidigt är det viktigt att placeringen av sopsugar i stadens offentliga rum görs på ett sådant sätt att de smälter in med omgivande miljö och inte heller tar i anspråk värdefull parkmark, som också behövs i takt med att stadens befolkning ökar.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 september 2017 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 september 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget att genomföra ett pilotprojekt för sopsugar i innerstaden. Under 2016 presenterade Stockholm Vatten och Avfall AB, Fastighetsägarna, Linköpings universitet samt Envac med stöd från Vinnova en rapport där de studerat tekniska, ekonomiska och miljömässiga förutsättningar och effekter av en sopsugslösning på Södermalm i Stockholms innerstad. Resultaten från studien visade att värdefull yta i fastigheter kunde frigöras samt att flödet av tung trafik genom innerstaden skulle minska påtagligt.

En viktig erfarenhet från sopsugslösningen i Norra Djurgårdsstaden samt är det lätt kan bli stopp i sopsugen då fel typ av avfall slängs ner i dem. Detta har även varit ett problem för det sopsugssystem för skräpkorgar som finns på Mariatorget. Informationsbehovet är därför stort för att möjliggöra den beteendeförändring bland brukarna som krävs för att systemet ska fungera optimalt.

En annan erfarenhet från systemet i Norra Djurgårdsstaden är att man bör bygga för att avfallsfraktioner skall sorteras i samma nedkast, men i olikfärgade påsar, så kallad optisk eftersortering. Detta medför att ett mindre antal nedkast är nödvändiga då samma nedkast kan användas för fler olika avfallsfraktioner. Färre nedkast medför då även att en mindre yta behöver tas i anspråk i gatu- eller kvartersmark för nedkasterna och att systemet blir mycket billigare. I NDS så kunde man inte det, eftersom optisk sortering på kommunal nivå inte var beslutat då. Nu finns det sådana beslut och optisk sortering finns i många svenska kommuner med gott resultat. I NDS skulle systemet blivit cirka 40 procent billigare om man kunnat sortera i olikfärgade påsar istället för i tre separata sopnedkast.

En annan erfarenhet är att ett sopsugssystem bör ha kommunalt huvudmannaskap. Detta har det inte i Norra Djurgårdsstaden, vilket har lett till mycket diskussioner och arbete kring samfällighetsfrågor.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 9 oktober 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Underremisser

Stockholm Vatten och Avfall AB

Bolaget kommer under hösten att lyfta upp ett ärende till Stockholm Vatten och Avfalls styrelse avseende kommunalt ansvar för sopsugar. Frågan om eventuella lämpliga pilotprojekt för sopsugar i innerstaden kommer att hanteras i ärendet.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen anser att det är angeläget att staden försäkrar sig om att den har en effektiv och hållbar sophantering där avfallstransporterna fungerar bra.

Koncernledningen bedömer därför att framtidsorienterade lösningar som sopsugar ligger i linje med stadens arbete för att bl.a. minska behovet av avfallstransporter.

I motionen föreslås att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt Stockholm Vatten och Avfall att planera för och genomföra ett pilotprojekt med sopsugar i innerstaden. I enlighet med kommunfullmäktiges budget för 2017 ska Stockholm Vatten och Avfall medverka till en effektiv och hållbar avfallshantering och återvinning i staden för att uppnå målet om resurseffektiva kretslopp. Bolaget lyfter fram att de för närvarande utreder frågan om kommunalt ansvar för sopsugar där också frågan om lämpliga pilotprojekt kommer att hanteras.

Mot bakgrund av det ovan anförda finner koncernledningen att kommunfullmäktige inte behöver besluta om att ge Stockholm Vatten och Avfall ett särskilt uppdrag om detta.

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Reservation anfördes av Torbjörn Erbe m.fl. (M) och Abit Dundar (L) enligt följande.

1. att nämnden beslutar att tillstyrka motionen.
2. att därutöver anföra följande.

Vår vision för Stockholm är en modern och hållbar stad med attraktiva urbana miljöer, även när staden växer för framtiden. För att vi ska nå den visionen måste vi finna framtidsorienterade lösningar på utmaningarna såsom ökade avfallsmängder. I nybyggnation tänks sophantering idag in som en naturlig del, ofta genom sopsugar, redan i planeringsstadiet. Exempel på detta finns bland annat i Hammarby Sjöstad och Norra Djurgårdsstaden. Däremot har Stockholm ännu inga exempel på hur sopsugar installerats i större skala i befintlig bebyggelse, trots att det finns goda exempel från andra storstadsmiljöer såsom Bergen, Barcelona och Singapore.

Genom att installera sopsugar i befintlig stadsmiljö kan ytan som tidigare användes till soprum istället användas till bostäder eller lokaler, den tunga trafiken i form av sopbilar skulle minska radikalt, och det blir helt enkelt mindre trafik och en ökad framkomlighet för gående och cyklister.

Om vi menar allvar med att Stockholm ska vara en modern och hållbar stad måste vi överväga att installera sopsugslösningar även i befintlig bebyggelse. Ett sätt att testa denna lösning vore därför att genomföra ett pilotprojekt.

Det är glädjande att exploateringskontoret inte har något att anmärka på motionens intentioner. Vi ser också med tillförsikt fram emot en kommande redovisning av Stockholm Vatten och Avfalls analys kring huvudmannaskap för sopsugar, samt eventuella lämpliga pilotprojekt för sopsugar i innerstaden inom ramen för det ärendet.

Fastighetsnämnden

Reservation anfördes av Henrik Sjölander m.fl. (M) enligt följande.

1. att nämnden beslutar att tillstyrka motionen.
2. att därutöver anföra följande.

Det är glädjande att fastighetskontoret ställer sig bakom intentionerna i motion. Vi finner anledning att tolka förvaltningens som egentligen varande ett tillstyrkande i sak.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Jonas Naddebo (C) och Lars Jilmstad m.fl. (M) enligt följande.

Vi tackar förvaltningen för det positiva svaret på motionen. Det är mycket glädjande att Miljöförvaltningen håller med oss om de miljömässiga vinsterna med sopsug och därför väljer att tillstyrka motionen.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Joakim Larsson m.fl. (M), Peter Backlund (L) och Erik Slottnér (KD) enligt följande.

1. att nämnden beslutar att tillstyrka motionen.
2. att därutöver anför följande.

Vår vision för Stockholm är en modern och hållbar stad med attraktiva urbana miljöer, även när staden växer för framtiden. För att vi ska nå den visionen måste vi finna framtidsorienterade lösningar på utmaningarna såsom ökade avfallsmängder. I nybyggnation tänks sophantering idag in som en naturlig del, ofta genom sopsugar, redan i planeringsstadiet. Exempel på detta finns bland annat i Hammarby Sjöstad och Norra Djurgårdsstaden. Däremot har Stockholm ännu inga exempel på hur sopsugar installerats i större skala i befintlig bebyggelse, trots att det finns goda exempel från andra storstadsmiljöer såsom Bergen, Barcelona och Singapore.

Genom att installera sopsugar i befintlig stadsmiljö kan ytan som tidigare användes till soprum istället användas till bostäder eller lokaler, den tunga trafiken i form av sopbilar skulle minska radikalt, och det blir helt enkelt mindre trafik och en ökad framkomlighet för gående och cyklister.

Om vi menar allvar med att Stockholm ska vara en modern och hållbar stad måste vi överväga att installera sopsugslösningar även i befintlig bebyggelse. Ett sätt att testa denna lösning vore därför att genomföra ett pilotprojekt.

Det är glädjande att stadsbyggnadskontoret inte har något att anmärka på motionens intentioner. Vi ser också med tillförsikt fram emot en kommande redovisning av Stockholm Vatten och Avfalls analys kring huvudmannaskap för sopsugar, samt eventuella lämpliga pilotprojekt för sopsugar i innerstaden inom ramen för det ärendet.

Avslutningsvis tar vi till oss stadsbyggnadskontorets rekommendationer om att det i framtida projektering bör föras en tidig dialog med bygglovsavdelningen för att avgöra om specifika åtgärder är lov- eller anmälningspliktiga.

Trafiknämnden

Reservation anfördes av Cecilia Brinck m.fl. (M) och Patrik Silverudd (L) enligt följande.

1. att nämnden beslutar att tillstyrka motionen.
2. att därutöver anför följande.

Vår vision för Stockholm är en modern och hållbar stad med attraktiva urbana miljöer, även när staden växer för framtiden. För att vi ska nå den visionen måste vi finna framtidsorienterade lösningar på utmaningarna såsom ökade avfallsmängder. I nybyggnation tänks sophantering idag in som en naturlig del, ofta genom sopsugar, redan i planeringsstadiet. Exempel på detta finns bland annat i Hammarby Sjöstad och Norra Djurgårdsstaden.

Genom att installera sopsugar i befintlig stadsmiljö kan ytan som tidigare användes till soprum istället användas till bostäder eller lokaler, den tunga trafiken i form av sopbilar skulle minska radikalt, och det blir helt enkelt mindre trafik och en ökad framkomlighet för gående och cyklister. Om vi menar allvar med att Stockholm ska vara en modern och hållbar stad måste vi överväga och utveckla möjligheten att installera sopsugslösningar även i befintlig bebyggelse.

Det är glädjande att trafikkontoret inte har något att anmärka på motionens intentioner även om vi förstår de utmaningar som finns. Vi ser också med tillförsikt fram emot en kommande redovisning av Stockholm Vatten och Avfalls analys kring huvudmannaskap för sopsugar, samt eventuella lämpliga pilotprojekt för sopsugar i innerstaden inom ramen för det.